

LUONNOS 3.4.2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettua lakia. Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti tehostaa haittaa aiheuttavien vieras- ja tulokaslajien torjuntaa, jotta voidaan turvata arvokasta suomalaista luontoa. Vieraslajilakiin lisättäisiin säännös, jolla mahdollistettaisiin miehittämättömien ilma-alusten, eli droonien, hyödyntäminen vieraslajinisäkkäiden pyynnissä. Miehittämättömien ilma-alusten käyttö vieraslajinisäkkäiden pyynnissä tehostaisi erityisesti supikoiran pyyntiä saaristo-oloissa. Lisäksi muutettaisiin lain säännöstä koskien asetuksella säädettävää siirtymäaikaa uusille vieraslajeille.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan [1.1.2025].

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
4.2 Vaikutusten arviointi.....	9
4.2.1 Ympäristövaikutukset	9
4.2.2 Taloudelliset vaikutukset	11
4.2.3 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset.....	12
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	13
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	13
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	14
5.2.1 Ruotsi	15
5.2.2 Norja.....	15
5.2.3 Tanska	15
5.2.4 Viro	16
6 Lausuntopalaute.....	16
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	16
8 Voimaantulo	17
9 Toimeenpano ja seuranta	17
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	17
LAKIEHDOTUS	19
Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta.....	19
LIITE	21
RINNAKKAISTEKSTI.....	21
Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta.....	21

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015, jäljempänä *vieraslajilaki*) on ollut voimassa vuodesta 2016. Laissa on täydentävät säännökset haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1143/2014 (jäljempänä *EU:n vieraslajiasetus*) soveltamisesta. Laissa on säännökset muun muassa kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista sekä ympäristöön päässeiden lintu- tai nisäkäslajien pyydystämisestä.

Vieraslajilain muuttamista koskevan esityksen taustalla on Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman (2023) kirjaukset vieraslajien torjunnan tehostamisesta sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta. Haitalliset vieraslajit ovat merkittävä uhka luonnon monimuotoisuudelle. Hallitusohjelman mukaan hallitus tehostaa haittaa aiheuttavien vieras- ja tulokaslajien torjuntaa, jotta voidaan turvata arvokasta suomalaista luontoa. Esitys toteuttaisi osaltaan myös hallitusohjelman kirjausta siitä, että Suomen sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen tuetaan vahvistamalla luonnon monimuotoisuutta muun muassa tehostamalla vieraslajien torjuntaa. Esityksessä esitetty tehokkaampi vieraslajinisäkkäiden pyyntimenetelmä sekä kansallisesti haitallisiin vieraslajeihin liittyvien siirtymäaikojen pidentäminen edistäisivät tavoitetta luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta ja vieraslajien torjunnan tehostamisesta.

Esityksen taustalla on niin ikään Suomen laatima EU:n vieraslajiasetuksen 19 artiklan mukainen hallintasuunnitelma vuodelta 2019. Suunnitelman mukaan tavoitellaan supikoiran pyynnin tehostamista erityisesti saaristoalueilla.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Valmistelun tueksi on kuultu vieraslajiasioiden asiantuntijaryhmää 1.12.2023. Tilaisuudessa esiteltiin valmistelun suuntaviivoja ja valmisteltavan esityksen keskeinen sisältö. Valmistelussa on myös kuultu Metsähallituksen asiantuntijoita.

[Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausunnoilla...]

Tämän esityksen valmisteluasiakirjat ovat valtioneuvoston hankeikkunan julkisessa palvelussa osoitteessa <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM005:00/2024>.

2 Nykytila ja sen arviointi

Haitallisiin vieraslajeihin liittyvä sääntely

Haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan EU:n vieraslajiasetuksen 3 artiklan mukaan vieraslajia, jonka on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta ja siihen liittyviä ekosysteemipalveluita tai vaikuttavan niihin haitallisesti. Maailmanlaajuisesti haitalliset vieraslajit ovat yksi merkittävimmistä uhkatekijöistä luonnon monimuotoisuudelle. Vieraslajit ovat myös suurin alkuperäislajien sukupuuttoa aiheuttava tekijä. Osa haitallisista vieraslajeista aiheuttaa niin merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle, että ne edellyttävät yhteisiä torjuntatoimia

koko EU:n tasolla. EU:ssa haitallisiksi säädetty vieraslajit sisältyvät EU:n vieraslajiluetteloon, jonka EU:n komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä.

EU:n vieraslajiasetuksessa säädetään lisäksi jäsenvaltion kannalta merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista. Asetuksen 12 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat laatia jäsenvaltion kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien kansallisen luettelon. Kansallisen vieraslajilain 11 §:ssä on täydentävät säännökset kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista. Säännöksen 1 momentissa säädetään, että kansallisesti merkityksellisenä haitallisena vieraslajina pidetään sellaista muuta kuin unionin luetteloon kuuluvaa haitallista vieraslajia, josta saatavilla olevan tieteellisen näytön perusteella voi aiheutua vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle tai muuta vahinkoa luonnonvaraiselle eliöstölle taikka vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle. Kyseisen pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitkä lajit tai mihin lajiryhmiin kuuluvat lajit ovat kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja. Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (704/2019) määritellään kansalliseen luetteloon kuuluvat haitalliset vieraslajit.

Sekä EU:n vieraslajiluetteloon että kansalliseen luetteloon sisältyy useita nisäkäslajeja. Kansallisessa luettelossa muun muassa minkki, soopeli ja kylänäättä on määritelty haitallisiksi vieraslajeiksi. EU:n vieraslajiluetteloon sisältyy puolestaan muun muassa supikoira ja piisami.

Supikoiran haitallisuus

Supikoira lisättiin EU:n haitallisten vieraslajien luetteloon vuonna 2019. Supikoiran haitallisuus perustuu sen luonnon monimuotoisuudelle aiheuttamaan haittaan. Supikoira muun muassa tuhoaa maassa pesivien lintujen munia, tappaa lintujen poikasia ja aikuisia sekä haittaa jo pelkällä läsnäolollaan lintujen pesimärauhaa ja pesimään ryhtymistä. Myös uhanalaiset sammakkoeläimet ja matelijat kärsivät supikoiran saalistuksesta. Lajin haitallisuudesta luonnon monimuotoisuudelle on useita tutkimuksia sekä kotimaasta että kansainvälisesti.

Supikoirakannan tehokas rajoittaminen on erityisen tärkeää myös tautien, kuten rabioksen ja loistautien leviämisen estämisen kannalta. Loistauti myyräekinokokin levitessä Suomeen luonnonmarjojen käyttö hankaloituisi, ja leviämisen vaikutus muun muassa marjastukseen ja elintarviketurvallisuuteen olisi varsin merkittävä.

Supikoira on laajasti levinnyt Suomen luonnossa. Supikoiran leviämistä on pyritty rajoittamaan erityisesti sellaisissa kohteissa, joissa lajin aiheuttama riski monimuotoisuudelle on suurin, kuten kosteikoilla tai tärkeiden lintuvesien ympäristössä. Supikoira levittäytyy Suomesta Ruotsiin, minkä takia Ruotsi ja Norja ovat rahoittaneet jo usean vuoden ajan Suomen rajalla supikoirien tehotorjuntatoimia.

Vieraslajinisäkkäiden pyynti

Vieraslajilain 16 §:n 1 momentin mukaan ympäristöön päässyt lintu- tai nisäkäslaji, joka on unionin luetteloon kuuluva tai kansallisesti merkityksellinen haitallinen vieraslaji, saadaan pyydystää ja tappaa soveltaen, mitä metsästyslaissa ja sen nojalla säädetään rauhoittamattoman linnun ja nisäkkään pyydystämisestä ja tappamisesta.

Metsästyslain 49 §:ssä on säännökset pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä. Pykälän 1 momentin mukaan rauhoittamattoman eläimen pyydystämisen tai tappamisen on tapahduttava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmiselle, kotieläimelle, riistaeläimelle tai rauhoitetulle

eläimelle. Pykälän 3 momentissa säädetään, että moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käyttämisessä rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen on noudatettava 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Kyseisen pykälän 1 momentissa säädetään, että ”Riistaeläintä ei pyyntitarkoituksessa saa hätyyttää tai jäljittää ilma-aluksella taikka maalla kulkevalla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla eikä aluksella tai veneellä moottorin käydessä.”

Metsästyslain taustalla on pyrkimys varmistaa riistalajien hyödyntämisen kestävyys sekä mahdollistaa rauhoittamattomien lajien aiheuttamien haittojen torjuminen. On katsottu, että metsästyksen ei pidä olla liian helppoa metsästäjälle, vaan saaliseläimellä tulee olla reilu mahdollisuus välttyä saaliiksi jäämiseltä. Vieraslajien torjunnan peruste eroaa tästä olennaisesti: haitallisten vieraslajien torjunnassa pyritään kustannustehokkuuteen ja mahdollisuuksien mukaan vieraslajien hävittämiseen, kuitenkin vähintään minimoimaan lajien aiheuttamia haitallisia vaikutuksia. Näin ollen on joissakin tapauksissa nähty perusteltuna säätää poikkeus metsästyslain säännöksistä haitallisten vieraslajien pyynnin osalta.

Eduskunta on korostanut supikoirien ja minkkien tehokkaan pyynnin tärkeyttä maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä (MmVM 8/2015) koskien vieraslajilain hallituksen esitystä (HE 82/2015 vp). Mietinnössä nähtiin tarpeellisena sallia joidenkin metsästyslaissa kiellettyjen apuvälineiden käyttö, jotta esimerkiksi minkkejä ja supikoiria voidaan pyytää tehokkaammin. Valiokunta korosti mietinnössään supikoiran tehokkaan metsästyksen tärkeyttä.

Vieraslajilaissa onkin säädetty joitain poikkeuksia metsästyslain säännöksistä. Vieraslajilain 16 §:n 3 momentissa sallitaan poikkeaminen metsästyslain 25 §:n 1 momentista pykälässä tarkoitettun linnun ja nisäkkään pyydystämiseen ja tappamiseen loukkuun jääneen nisäkkään ampumisen osalta. Pykälän 4 momentin nojalla sallitaan metsästyslain 33 §:ssä kielletyistä pyyntimenetelmistä yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa, keinotekoiset valonlähteet ja kohteita valaisevat laitteet sekä peilit ja muut häikäisevät laitteet, sekä ääntä synnyttävät koneelliset laitteet.

Vieraslajien pyynnissä on huomioitava eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 13 §:n mukainen kieltö aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai kärsimystä. Myös luonnonsuojelulain (9/2023) säännökset ja rajoitukset on huomioitava vieraslajien pyynnissä. Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, että kansallispuistossa ja luonnonpuistossa ei saa pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä eikä pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä. Luonnonsuojelulain 50 §:n 3 momentissa kuitenkin säädetään, että minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti on sallittua myös kansallispuistossa ja luonnonpuistossa. Luonnonsuojelulain 70 §:ssä säädettyä rauhoitettujen lajien häiritsemistä koskevaa kieltöä on noudatettava vieraslajien pyynnissä. Lajien häiritseminen, erityisesti niiden lisääntymisaikana ja tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla, on kielletty.

Miehittämättömien ilma-alusten käyttö pyynnissä

Vieraslajien torjumiseksi pyritään jatkuvasti kehittämään kustannustehokkaampia menetelmiä. Supikoiran kohdalla erityisen lupaavaksi menetelmäksi on osoittautunut miehittämättömien ilma-alusten, eli droonien käyttö supikoirien jäljittämiseksi pyynnin aikana. Menetelmää on kokeiltu Ahvenanmaalla, jonka lainsäädäntö (*jaktlag 1985:31*) mahdollistaa droonien käytön koko pyynnin ajan. Droonin avulla supikoirat voidaan paikallistaa maastosta ennen kuin koira lähetetään työhön. Tämän jälkeen metsästäjä voi seurata tapahtumia droonin kameran kautta, ja koiran tavoitettua supikoiran päästä nopeasti paikalle suorittamaan lopetuksen. Lämpökameroilla varustetut droonit ovat kokeiluissa osoittautuneet erittäin hyväksi

apukeinoksi etenkin laajoissa järviruovikoissa, joissa voi olla useitakin supikoirayksilöitä piilossa.

Droonin käyttö on sallittua nykyisen metsästyslain nojalla eläinten paikallistamisessa, mutta eläimiä ei saa jäljittää pyyntitarkoituksessa droonin avulla paikallistamisen jälkeen. Taustalla on metsästyslain 32 §:n 1 momentti, jonka mukaan riistaeläintä ei pyyntitarkoituksessa saa hätyyttää tai jäljittää ilma-aluksella taikka maalla kulkevalla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla eikä aluksella tai veneellä moottorin käydessä. Kyseistä säännöstä sovelletaan vieraslajinisäkkäisiin ja –lintuihin vieraslajilain 16 §:n nojalla. Nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista poikkeamista kyseisestä metsästyslain säännöksestä. Säättämällä vieraslajilakiin poikkeus metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetystä ilma-aluksella jäljittämistä koskevasta kiellosta voitaisiin hyödyntää hyväksi havaittua torjuntamenetelmää vieraslajinisäkkäiden kuten supikoiran pyynnissä. Drooni tehostaa pyyntiä sekä edistää maastotyötä haastavassa ympäristössä tekevien koirien hyvinvointia, kun koirien ei tarvitse hakea saalistettavaa kohdetta satunnaisesti. Kustannustehokkuutta syntyy myös pyyntiin tarvittavan pienemmän henkilötyöntuntimäärän takia.

Miehittämättömien ilma-alusten käytössä vieraslajien pyynnissä on lisäksi huomioitava ilma-alusten lennättämiseen liittyvä sääntely. Miehittämättömien ilma-alusten käyttöä säännellään miehittämättömistä ilma-alusjärjestelmistä ja kolmansien maiden miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien käyttäjistä annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/945 sekä komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/947 säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä. Täytäntöönpanoasetuksen tarkoittamassa avoimessa kategoriassa lennätettävien ilma-alusten kohdalla toimintaa on muun muassa harjoitettava suorassa näköyhteydessä, lentokorkeus saa olla enimmillään 120 metriä ja miehittämätön ilma-alus on pidettävä turvallisen välimatkan päässä ihmisistä. Lisäksi miehittämättömiä ilma-alusjärjestelmiä käyttävän kauko-ohjaajan on lähtökohtaisesti täytettävä tietyt pätevyysvaatimukset. Lisäksi asetuksessa säädetään miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien käyttäjien rekisteröintijärjestelmistä. Kamerallisia drooneja lennättävät käyttäjät kuuluvat lähtökohtaisesti asetuksessa säädetyn rekisteröintivelvoitteen piiriin.

Kansallisessa ilmailulaissa (864/2014) säädetään muun muassa miehittämättömästä ilmailusta Suomen alueella siltä osin kuin siitä ei säädetä EU-sääntelyssä tai Suomea sitovissa kansainvälisissä velvoitteissa. Laissa on säännöksiä muun muassa ilmatilan käytöstä sekä lentosääntöjä koskevien määräysten antamisesta. Liikenne- ja viestintäviraston antamilla määräyksillä täydennetään kansallista lain tasoista ilmailusääntelyä. Suomessa on useita ilmailulta kiellettyjä ja rajoitettuja alueita, joihin kuuluu esimerkiksi ydinvoimaloita sekä maanpuolustukselle, varautumiselle ja valtionhallinnolle tärkeitä alueita. Ilma-alusten käytössä on lisäksi otettava huomioon, että lennättämistä on rajoitettu joillakin luonnonsuojelualueilla.

Uusille vieraslajeille asetettava siirtymäaika

Vieraslajilain 11 §:n 3 momentissa säädetään siirtymäajasta, joka voidaan määrittää uusille kansallisesti merkityksellisille haitallisille vieraslajeille. Voimassa olevan lain mukaan asetuksella voidaan säätää, että vieraslajilain 11 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei asetuksella säädettävän siirtymäajan kuluessa sovelleta lajin yksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen asetuksen voimaantuloa. Asetuksella säädettävä siirtymäaika voi lain mukaan olla enintään kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta. Siirtymäaikoja on säädetty joillekin uusille lajeille. Esimerkiksi viitapihlaja-angervoon ja valkopajuangervoon säädettiin kahden vuoden siirtymäaika täydennettäessä vieraslajiluetteloa vuonna 2023.

Kahden vuoden siirtymäaika on toisinaan nähty liian lyhyenä esimerkiksi puutarha-alan toimijoille. Nykyinen kahden vuoden enimmäissiirtymäaika on vaikeuttanut joidenkin uusien kasvilajien lisäämistä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon. Vuonna 2023 isotuomipihlaja jätettiin pois kansalliseen luetteloon ehdotettavien uusien lajien joukosta. Ratkaisuun vaikutti se, että isotuomipihlajan kasvatusta myyntikokoiseksi taimeksi kestää kolme-neljä vuotta ja asetusmuutoksen valmistelun aikaan viljelyssä oli yli puoli miljoonaa tainta. Ottaen huomioon isotuomipihlajan merkitys sekä taloudellisten menetysten suuruus taimi- ja puutarha-alalla, sen kansalliseen luetteloon ottamisen katsottiin vaativan kahta vuotta pidemmän siirtymäajan.

EU:n vieraslajiasetuksessa ei ole säännöksiä kansallisesti merkityksellisille haitallisille vieraslajeille säädettävistä siirtymäajoista, eikä myöskään EU:n vieraslajiluetteloon lisättävien lajien siirtymäajoista. Komissio on EU:n vieraslajiluetteloon lisättävien vieraslajien kohdalla asettanut enimmillään viiden vuoden siirtymäajan täytäntöönpanoasetuksessa.

3 Tavoitteet

Haitalliset vieraslajit ovat maailmanlaajuisesti yksi merkittävin luonnon monimuotoisuutta uhkaava tekijä. Vieraslajilailla on annettu täydentävät säännökset EU:n vieraslajiasetukseen, jonka tavoitteena on vähentää ja estää vahinkoja, joita haitallisista vieraslajeista aiheutuu luonnon monimuotoisuudelle ja siihen perustuville ekosysteemipalveluille sekä ihmisten terveydelle, turvallisuudelle ja taloudelle. Esityksen tavoitteena on edistää EU:n vieraslajiasetuksen ja vieraslajilain tarkoituksen toteutumista mahdollistamalla tehokkaampi pyyntimenetelmä vieraslajinisäkkäiden kohdalla. Esityksen tavoitteena on myös helpottaa uusien lajien lisäämistä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon, mikä mahdollistaisi parempaa ennakkointia ja ennaltaehkäisyä vieraslajien torjunnassa. Esityksellä vastattaisiin paitsi kansallisiin luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin myös maailmanlaajuisiin ja EU-tasoisin luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoitteisiin.

Miehittämättömien ilma-alusten käyttö vieraslajinisäkkäiden jäljittämisessä pyynnin aikana tehostaisi erityisesti supikoiran pyyntiä muun muassa saaristo-oloissa. Supikoiran aiheuttama riski monimuotoisuudelle on suurimmillaan muun muassa saaristossa, ja esityksellä voitaisiin näin ollen ehkäistä vieraslajeista aiheutuvia vahingollisia vaikutuksia. Supikoirakannan tehokas rajoittaminen on erityisen tärkeää muun muassa vesilintu- ja metsäkanalintukantojen suojelemiseksi sekä joidenkin loistautien leviämisen estämisen kannalta.

Uusille vieraslajeille asetettavan siirtymäajan enimmäiskeston pidentämisellä välttyttäisiin tilanteilta, joissa lajeja jätetään lisäämättä luetteloon ainoastaan siitä syystä, että laki ei mahdollista riittävän pitkää siirtymäaikaa. Nykyinen kahden vuoden siirtymäajan enimmäiskesto on vaikeuttanut erityisesti joidenkin kasvilajien lisäämistä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon. Pidempi viiden vuoden siirtymäaika tehostaisi näin ollen vieraslajien torjuntaa varmistamalla, että kansallinen vieraslajiluettelo on mahdollisimman kattava.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vieraslajilakia. Vieraslajilakiin lisättäisiin säännös, jolla mahdollistettaisiin miehittämättömien ilma-alusten, eli droonien, hyödyntäminen vieraslajinisäkkäiden pyynnissä. Lisäksi muutettaisiin lain säännöstä koskien valtioneuvoston asetuksella säädettävää siirtymäaikaa uusille vieraslajeille. Esityksellä tehostettaisiin vieraslajien torjuntaa helpottamalla vieraslajinisäkkäiden pyyntiä sekä varmistamalla, että siirtymäajan kesto ei vaikeuttaisi uusien lajien lisäämistä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon.

Esityksessä ehdotetaan ensinnäkin säädettäväksi poikkeus metsästyslain 32 §:n 1 momentista. Voimassa olevassa vieraslajilaissa säädetään, että ympäristöön päässyt lintu- tai nisäkäslaji, joka on unionin luetteloon kuuluva tai kansallisesti merkityksellinen haitallinen vieraslaji, saadaan pyydystää ja tappaa soveltaen, mitä metsästyslaissa ja sen nojalla säädetään rauhoittamattoman linnun ja nisäkkään pyydystämisestä ja tappamisesta. Metsästyslain 49 §:n 3 momentin mukaan moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käyttämisessä rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen on noudatettava 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Vieraslajilaissa tarkoitettujen lintu- ja nisäkäslajien pyyntiin sovelletaan siten nykyisellään metsästyslain 32 §:n 1 momenttia, jonka mukaan riistaeläintä ei pyyntitarkoituksessa saa hätyyttää tai jäljittää ilma-aluksella. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että vieraslajilain 16 §:ssä tarkoitettua nisäkkään saisi jäljittää miehittämättömällä ilma-aluksella poiketen siitä, mitä metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetään. Esitettävän säännöksen myötä metsästyslain kieltoa ilma-aluksella tehtävästä jäljittämisestä ei jatkossa sovellettaisi vieraslajilain 16 §:ssä tarkoitettuihin nisäkkäisiin.

Droonien käyttö vieraslajinisäkkäiden jäljittämisessä pyynnin aikana tehostaisi erityisesti supikoiran pyyntiä muun muassa saaristo-oloissa. Supikoira on merkittävä uhka luonnon monimuotoisuudelle saaristossa. Supikoirien tehokkaamman pyyntimenetelmän mahdollistaminen olisi tarkoituksenmukainen tapa edistää luonnon monimuotoisuutta ja vähentää vieraslajinisäkkäiden aiheuttamia haittoja.

Esityksen toinen muutos koskee uusille vieraslajeille asetettavaa siirtymäaikaa. Voimassa olevan vieraslajilain mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että lain 11 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei asetuksella säädettävän siirtymäajan kuluessa sovelleta lajin yksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen asetuksen voimaantuloa. Edellä mainitun 2 kohdan mukaan on kiellettyä tarkoituksellisesti tuoda maahan Euroopan unionin ulkopuolelta tai Euroopan unionin jäsenvaltiosta, pitää hallussa, kasvattaa, kuljettaa, saattaa markkinoille, välittää taikka myydä tai muuten luovuttaa kansallisesti merkityksellistä haitallista vieraslajia. Asetuksella säädettävä siirtymäaika voi voimassa olevan lain mukaan olla enintään kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi siirtymäajan enimmäispituutta kahdesta vuodesta viiteen vuoteen. Viiden vuoden siirtymäaika olisi perusteltavissa esimerkiksi tilanteessa, jossa lajilla on pitkä kasvatusaika tai lajin määrittely kansallisesti merkitykselliseksi haitalliseksi vieraslajiksi aiheuttaa kaupallisille toimijoille merkittäviä taloudellisia menetyksiä.

Siirtymäajan enimmäiskeston pidentämisellä varmistettaisiin, ettei lajeja jätetä lisäämättä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon siitä syystä, että laissa säädetty enimmäissiirtymäaika on liian lyhyt. Vastaavaa viiden vuoden siirtymäaikaa on käytetty myös EU:n vieraslajiasetuksen mukaisen vieraslajiluettelon kohdalla, eli esitetty viiden vuoden siirtymäaika olisi yhdenmukainen EU:n vieraslajiasetuksen nojalla muodostuneen käytännön kanssa.

4.2 Vaikutusten arviointi

Vaikutuksia on arvioitu virkатыönä sekä tutkimusten pohjalta. Esityksen olennaiset vaikutukset liittyisivät pitkälti ympäristöön, sillä esityksen on tarkoitus edistää luonnon monimuotoisuuden turvaamista.

Nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista tehokkaaksi havaitun menetelmän täysimittaista hyödyntämistä haitallisten vieraslajinisäkkäiden torjunnassa. Michittämätöntä ilma-alusta, eli droonia, saa nykyisellään käyttää vieraslajinisäkkään paikallistamiseen, mutta paikallistamista seuraava jäljitys pyyntitarkoituksessa ei ole sallittua. Droonin käyttö koko pyynnin ajan tehostaisi erityisesti supikoiran torjuntaa.

Esityksellä pidennettäisiin myös uusien vieraslajien siirtymäajan enimmäiskesto kahdesta vuodesta viiteen vuoteen. Muutoksella on tarkoitus helpottaa uusien lajien lisäämistä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon.

4.2.1 Ympäristövaikutukset

Esityksellä voidaan arvioida olevan pääasiassa myönteisiä vaikutuksia ympäristöön ja erityisesti luonnon monimuotoisuuteen. Esityksellä on tarkoitus tehostaa vieraslajinisäkkäiden ja ennen kaikkea supikoiran pyyntiä, sekä ennaltaehkäistä vieraslajien haitallisia vaikutuksia edistämällä uusien, kriteerit täyttävien lajien lisäämistä kansalliseen vieraslajiluetteloon. Esityksellä olisi myönteisiä vaikutuksia lajien elinvoimaisuuteen, runsauteen ja kirjoon, sekä edistäisi uhanalaisten lajien edellytyksiä selviytyä.

Droonien hyödyntäminen supikoiran ja muiden vieraslajinisäkkäiden pyynnissä

Supikoira on haitallinen vieraslaji, jonka vaikutus Suomessa kohdistuu erityisesti uhanalasiin sammakkoeläimiin ja matelijoihin sekä maassa pesiviin lintuihin. Viimeaikaiset tutkimukset ovat korostaneet supikoiran roolia myös Suomen vesilintukantojen uhanalaistumiskehityksessä. Suomen supikoirakanta on ollut viime vuosikymmeninä kasvussa koko maan tasolla, ja ilmastomuutoksen myötä yleistyvien leutojen talvien voidaan olettaa parantavan supikoiran ja muiden vieraslajien menestymistä entisestään.

Tehokkaiden torjuntatoimien on kuitenkin osoitettu pystyvän rajoittamaan supikoiran kanta. Pyyntimenetelmien kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta pyritään jatkuvasti kehittämään. Droonin hyödyntämisen on havaittu tehostavan supikoiran pyyntiä. Mahdollisuus droonin hyödyntämiseen koko pyynnin ajan tehostaisi supikoiran torjuntaa ja vahvistaisi sitä kautta luonnon monimuotoisuutta. Vaikutus luonnon monimuotoisuuteen olisi myönteinen esityksen edistäessä haitallisen vieraslajin torjuntaa ja sitä kautta uhanalaisten eliölajien parempaa menestymistä. Erityisesti ruovikoissa droonien käyttö mahdollistaisi supikoirien pyytämisen sellaisesta elinympäristöstä, jossa supikoirat tähän asti ovat olleet hyvin turvassa pyynniltä. Ruovikoista on pyyntikokeiluissa löytynyt kymmenittäin supikoiria, jotka olisivat nopeasti ja kustannustehokkaasti poistettavissa droonilla jäljittämisen avulla. Ruovikoissa supikoirat ovat samalla monimuotoisuuden kannalta haitallisimmillaan.

Droonin avulla voitaisiin samalla välttää muihin kuin pyydettyyn lajiin kohdistuvaa stressiä ja häirintää. Lämpökameralla varustettu drooni antaa käsityksen siitä, onko alueella muitakin kuin torjunnan kohteita, jolloin voidaan välttää muihin lajeihin kohdistuva tahaton häirintä. Sekä metsästyslaissa että luonnonsuojelulaissa on kiellot eläinten häiritsemisestä. Riistalajejakaan ei saa metsästä tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä

rauhoitusaikana. Tämä on huomioitava myös vieraslajien pyynnissä droonia lennätettäessä ja se on samalla perusedellytys koirien käytölle vieraslajien torjunnassa.

Droonin käytön vaikutuksia on tutkittu jonkin verran muun muassa eri lintulajeilla. Lennätyskorkeudella on suuri merkitys siihen, kuinka linnut reagoivat drooniin. Lennettäessä kymmenen metriä ja sitä matalammalla suurin osa tutkitusta linnustosta häiriintyi (Weston ym. 2020), mutta kun lentokorkeus oli yli 20 metriä, drooni ei aiheuttanut juurikaan käyttäytymisessä havaittavia muutoksia (Howell ym. 2023). Myös lintujen lukumäärällä on havaittu yhteys häiriintyvyyteen. Talvehtivat yli 25 linnun parvet häiriintyivät helpommin droonista (Jarrett ym. 2020). Supikoiria maastosta paikallistettaessa droonia lennätetään sekä paikallistamistilanteessa että jäljitettäessä noin 50 metrin korkeudessa, jolloin saadaan kuvattua maastoa riittävän kattavasti ja pystytään parhaiten seuraamaan tilannetta eläinten liikkua. Näin ollen droonien käyttö supikoirien pyynnissä tuskin häiritsisi muita eläinlajeja merkittävästi.

Esityksen vaikutusten laajuus riippuisi osaltaan siitä, kuinka moni ottaisi droonin käyttöön supikoiran tai muun vieraslajinisäkkään pyynnissä. Samoin vaikuttaa se, innostaisiko kyseinen pyyntimenetelmä uusia ihmisiä aktivoitumaan supikoirien tai muiden vieraslajinisäkkäiden pyynnissä. Näitä kehityskulkuja on haastavaa arvioida. Droonien hinta hidastaisi todennäköisesti pyyntimenetelmän yleistymistä. Heikentyneiden elinympäristöjen parantamisen Helmi-ohjelman toteuttamissa kokeiluissa käytetyt laitteet ovat olleet noin 6000 euron hintaisia. Toisaalta droonien kehitys on ollut hyvin nopeaa ja kun lämpökameroilla varustetut droonit halventuvat, supikoiran etsimiseen soveltuvat laitteet olisivat yhä useamman metsästäjän ja muiden vieraslajien pyynnistä kiinnostuneiden ulottuvilla.

Drooneja ei todennäköisesti hyödynnettäisi laajasti muiden vieraslajinisäkkäiden pyynnissä, ainakaan lähitulevaisuudessa. Esimerkiksi minkki saattaa löytymisen jälkeen nykytekniikalla hävitä droonin näkökentästä, ja yksilöiden ollessa pieniä niiden uudelleen havaitseminen on varsin haastavaa. Pynnissä käytettävät koirat eivät todennäköisesti pysy minkin perässä ruovikoissa. Koirasusi puolestaan liikkuu niin nopeasti pitkiä matkoja, ettei drooni lähtökohtaisesti pysy eläimen perässä. On kuitenkin odotettavissa, että laitteet edelleen kehittyvät nopeasti. Näin ollen muutaman vuoden sisällä droonit saattavat hyödyttää myös muiden vieraslajinisäkkäiden kuin supikoiran pyyntiä. Lisäksi Suomeen saattaa lähivuosina levitä uusia vieraslajinisäkkäitä, kuten pesukarhu, joiden pyynnissä droonin käytöstä voisi olla hyötyä.

Siirtymäajan enimmäiskeston pidentäminen

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että uusien vieraslajien siirtymäajan enimmäiskestoja pidennetään kahdesta vuodesta viiteen vuoteen. Esityksellä on tarkoitus varmistaa, että kaikki tarvittavat lajit voidaan lisätä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon. Kyseinen ehdotus tehostaisi haitallisten vieraslajien torjuntaa varmistamalla, ettei jatkossa jätettäisi lisäämättä haitallisia vieraslajeja kansalliseen vieraslajiluetteloon pelkästään liian lyhyen siirtymäajan vuoksi. Luettelon kattavuuden edistäminen mahdollistaisi parempaa ennakoitua ja ennaltaehkäisyä vieraslajien torjunnassa. Suomen luontopaneeli on vuonna 2023 julkaisemassaan raportissa Haitalliset vieraslajit ja niiden torjuminen Suomessa myös suosittanut, että vieraslajiluetteloiden kattavuutta lisätään.

Päivitettyä vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annettua valtioneuvoston asetusta vuonna 2023 päädyttiin jättämään eräs kasvilaji lisäämättä kansalliseen luetteloon siirtymäajan keston vuoksi. Isotuomipihlajaa ehdotettiin lisättäväksi vieraslajiluetteloon lausuntokierroksen

asetusluonnoksessa, mutta lausuntopalautteen perusteella luonnosta muutettiin siten, että laji jätettiin pois luetteloon ehdotettavien uusien lajien joukosta. Ratkaisua perusteltiin isotuomipihlajan taloudellisella merkityksellä taimi- ja puutarha-alalle. Sen kansalliseen luetteloon ottamisen katsottiin vaativan kahta vuotta pidemmän siirtymäajan. Nyt esitettävän pidentämisen myötä siirtymäaika ei enää estäisi muutoin kriteerit täyttävien lajien lisäämistä vieraslajiluetteloon.

Esitetyllä siirtymäaikaan liittyvällä muutoksella voisi kuitenkin olla myös vähäisiä haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Mitä pidempi siirtymäaika asetetaan uusille vieraslajeille, sitä pidempään lajia saa tarkoituksellisesti tuoda maahan Euroopan unionin ulkopuolelta tai Euroopan unionin jäsenvaltiosta, pitää hallussa, kasvattaa, kuljettaa, saattaa markkinoille, välittää taikka myydä ja/tai muuten luovuttaa. Pitkät siirtymäajat eivät näin ollen itsessään ole ympäristön tai luonnon monimuotoisuuden kannalta myönteisiä. Säännöksen perusteluissa asetettaisiin kuitenkin reunaehtoja siirtymäajan asettamiselle toteamalla, että on tarkoituksenmukaista välttää siirtymäaikojen asettamista. Lisäksi ohjattaisiin siirtymäajan keston asettamista toteamalla, että viiden vuoden siirtymäaika olisi perusteltavissa esimerkiksi tilanteissa, jossa lajilla on pitkä kasvatusaika tai lajin määrittely kansallisesti merkitykselliseksi haitalliseksi vieraslajiksi aiheuttaa kaupallisille toimijoille merkittäviä taloudellisia menetyksiä.

Viiden vuoden siirtymäajan ollessa poikkeus, ja muutoksen mahdollistaessa tarvittavien lajien lisäämisen kansalliseen vieraslajiluetteloon, siirtymäajan pidentämisen kokonaisvaikutus olisi ympäristölle myönteinen.

4.2.2 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä olisi välittömiä taloudellisia vaikutuksia yrityksiin uusien vieraslajien siirtymäajan pidentämisen osalta. Kansantalouteen esityksellä voisi puolestaan olla välillisiä vaikutuksia. Julkiseen talouteen tai kotitalouksien asemaan esityksellä ei olisi vaikutuksia.

Droonien hyödyntäminen supikoiran ja muiden vieraslajinisäkkäiden pyynnissä

Supikoiran torjuntaan kohdistetaan paljon kansallisia voimavaroja muun muassa laajalla maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön yhteisellä heikentyneiden elinympäristöjen parantamisen Helmi-ohjelmalla, sekä riistahallinnon ja vapaaehtoisten metsästäjien yhteisillä ponnistuksilla. Toimilla pyritään samalla estämään supikoiran leviäminen Ruotsiin ja Ahvenanmaalle. Nykyisellään supikoiran ja minkin torjuntaan käytetään noin 2,5 miljoonaa euroa vuodessa, josta noin 320 000 euroa on kansainvälistä rahoitusta. Ruotsi ja Norja rahoittavat supikoiran torjuntaa noin 270 000 eurolla vuosittain, mistä reilu 100 000 euroa menee Suomen alueella tapahtuvaan toimintaan.

Julkisilla varoilla rahoitetaan supikoiran ja minkin torjuntaa noin 2,2 miljoonalla eurolla vuosittain. Suurin yksittäinen kustannus on Helmi-ohjelman Vieraspetohanke, jonka vuosittaiset kustannukset ovat noin 1,25 miljoonaa euroa. Näiden lisäksi on erinäisiä yksityisellä rahoituksella toimivia hankkeita ja suuri määrä metsästäjien tekemää vastikkeetonta riistanhoitotyötä, minkä ansiosta vuosittaisen supikoirasaliin arvioidaan olevan noin 150 000 eläintä. Supikoirien torjuntaa on perinteisesti tehty passiivisella loukkupyynnillä, jossa kustannukset jäävät kokonaan metsästäjien ja riistanhoitoyhdistysten kannettavaksi. Yhden supikoiraloukun hinta on 80–200 euroa, ja sitä valvovan loukkuvahdin noin 70 euroa.

Droonien käytön salliminen haitallisten vieraslajinisäkkäiden pyynnissä parantaisi vieraslajitorjunnan kustannustehokkuutta, sillä se lyhentää huomattavasti eläinten pyyntiin

käytettävää aikaa antamalla paremman tilannekuvan pyynnin aikana. Droonin käyttö säästää sekä henkilötyö- että koiratyöresursseja, ja mahdollistaa siten tehokkaamman työskentelyn esimerkiksi kaukaisilla saariston kohteilla, joilla muuten usein joudutaan viipymään jopa useita vuorokausia torjuntatyössä. Saaristossa liikuttaessa myös keliolosuhteet aiheuttavat rajoitteita alueella viipymiseen. Droonien avulla olisi nykyisellä resurssien tasolla mahdollista poistaa enemmän supikoiria. Näin ollen droonin salliminen koko pyynnin ajan tehostaisi torjuntatyöhön osoitettujen julkisten varojen käyttöä.

Välilliset vaikutukset kansantalouteen liittyvät yhtäältä vieraslajien aiheuttamaan taloudelliseen haittaan, ja toisaalta luonnon monimuotoisuuden tuottamaan kansantaloudelliseen hyötyyn. Kansainvälisen luontopaneelin vuonna 2023 julkaiseman *Invasive Alien Species and their Control* -raportin mukaan vieraslajit aiheuttivat vuonna 2019 maailmanlaajuisesti reilun 400 miljardin Yhdysvaltain dollarin kustannukset. Haitallisten vieraslajien aiheuttamat taloudelliset kustannukset ovat nelinkertaistuneet joka vuosikymmen vuodesta 1970 lähtien. Suomen osalta on arvioitu, että haitallisten vieraslajien aiheuttamat kustannukset vastaavat noin 65 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria vuosittain.

Supikoirien torjunnan tehostuminen tuottaa kansantaloudellisia arvoja paitsi turvaamalla uhanalaisia luonnonvaroja myös pienentämällä riskiä monien kansantaloudellisesti merkittävien eläintautien leviämisestä supikoirien kautta. Loistaudeista muun muassa myyräekinokokin leviämällä Suomeen olisi mittavat haittavaikutukset luonnonmarjastukselle. Suomessa vuosina 1988–89 todettu raivotautiepidea pystyi leviämään juuri tiheän supikoirakannan turvin. Suomi käyttääkin nykytilanteessa noin 215 000 euroa vuosittain rabieksen torjuntaan Itärajalle levitettäviin rokotesyöttipaloihin. Varsinaisen taudinpurkauksen aiheuttamat kustannukset olisivat huomattavasti isommat.

Siirtymäajan enimmäiskeston pidentäminen

Uusien lajien siirtymäajan pidentämisellä voisi olla välittömiä taloudellisia vaikutuksia joihinkin yrityksiin, muun muassa puutarha-alalla toimiviin yrityksiin ja maisemointia harjoittaviin yrityksiin. Myös lemmikkikauppoihin voisi yksittäisissä tapauksissa kohdistua vaikutuksia. Pidempi siirtymäaika mahdollistaisi muun muassa vieraslajiksi määriteltävän kasvin taimien tai vieraslajiksi määriteltävän lemmikkieläimen myynnin nykyistä pidempään, mikäli lajille päädytään säättämään esimerkiksi viiden vuoden siirtymäaika. Viiden vuoden siirtymäaika olisi esityksen perusteluiden mukaan mahdollinen muun muassa tilanteessa, jossa lajin lisääminen vieraslajiluetteloön aiheuttaa kaupallisille toimijoille merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Uuden lajin vieraslajiluetteloön lisäämisestä koituvia yritysten tappioita voitaisiin pienentää tai poistaa kokonaan esityksen myötä.

4.2.3 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Vieraslajit voivat aiheuttaa peruuttamattomia kielteisiä vaikutuksia luontoon. Kansainvälisen luontopaneelin vuonna 2023 julkaiseman *Invasive Alien Species and their Control* -raportin mukaan haitalliset vieraslajit ovat kasvava uhka luonnolle, ihmiselle luonnon tuottamille hyödyille sekä elämänlaadulle. Vieraslajien torjunta liittyy näin ollen läheisesti oikeuteen terveelliseen ympäristöön. Esityksellä tehostettaisiin vieraslajien torjuntaa ja sitä kautta vahvistettaisiin luonnon monimuotoisuutta. Näin ollen esitys edistäisi osaltaan ympäristöperusoikeuden toteutumista.

Esityksellä olisi myönteisiä vaikutuksia metsästyskoirien hyvinvointiin. Droonin avulla voidaan varmistua siitä, että koira lähetetään oikealle kohteelle satunnaisen maastossa hakemisen sijaan.

Seuraamalla koiraa tilanteesta ilmasta voidaan havaita vaaratilanteet ja puuttua niihin ajoissa. Mikäli koira hukkaa kohteen, voidaan haku keskeyttää, mikä säästää koiran voimia raskaassa maastossa. Jäljityksen alettua saattaa tilanne muuttua, jolloin esimerkiksi paikallistetulle kohteelle työhön lähetetty koira hukkaa kohteen, kohde voi kuljettaa koiran vaaralliseen ympäristöön esimerkiksi heikoille jälle tai laiduneläinten keskelle, jolloin pyynti voidaan keskeyttää.

Siirtymäajan enimmäiskeston pidentämisellä voisi olla vaikutuksia kuntiin. Kunnat koristavat usein yleisiä alueitaan erilaisilla istutuksilla. Toisinaan voi käydä niin, että istutuksissa käytetty kasvilaji myöhemmin määritellään kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Mahdollisuus pidempään siirtymäaikaan voisi keventää kuntien työtaakkaa vanhan lajin poistamisessa, varsinkin jos lajia on istutettu laajoille alueille. Myös kiinteistön omistajille ja haltijoille pidempi siirtymäaika antaisi enemmän aikaa lajin kitkemiseen. Ylipäänsä pidemmän siirtymäajan kohdalla olisi mahdollista viestiä pidempään muutoksesta ja mahdollisesti tavoittaa yhteiskunnan tahoja laajemmin uuteen vieraslajiin voimaan tulevista rajoituksista.

Esityksellä ei olisi vaikutuksia sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumiseen.

Lähteet:

Howell, L.G.; Allan, B.M.; Driscoll, D.A.; Ierodiaconou, D.; Doran, T.A.; Weston, M.A. (2023) Attenuation of Responses of Waterbirds to Repeat Drone Surveys Involving a Sequence of Altitudes and Drone Types: A Case Study. *Drones*, 7, 497. <https://doi.org/10.3390/drones7080497>

Jarrett, D., Calladine, J., Cotton, A., Wilson, M.W., Humphreys, E. (2020) Behavioural responses of non-breeding waterbirds to drone approach are associated with flock size and habitat, *Bird Study*, 67:2, 190-196, DOI: 10.1080/00063657.2020.1808587

Weston, M.A.; O'Brien, C.; Kostoglou, K.N.; Symonds, M.R.E. (2020) Escape responses of terrestrial and aquatic birds to drones: Towards a code of practice to minimize disturbance. *J. Appl. Ecol.* 57, 777–785.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksen valmistelussa on arvioitu eri vaihtoehtoja koskien miehittämättömistä ilma-aluksista säädettävän poikkeuksen laajuutta. Valmistelussa on punnittu sitä, ulotetaanko poikkeus metsästyslain 32 §:n 1 momentista koskemaan kaikkien vieraslajinisäkkäiden pyyntiä, vai tulisiko jäljittäminen miehittämättömillä ilma-aluksilla rajata pelkästään supikoirien pyyntiin.

Arvioinnissa on annettu painoarvoa pyyntimenetelmän käyttökelpoisuudelle eri vieraslajien kohdalla sekä pyyntimenetelmän tarkoituksenmukaisuudelle vieraslajinisäkkäiden torjunnassa. Tuleva tekninen kehitys sekä tulevaisuuden tarpeet on myös pyritty huomioimaan arvioinnissa. Esityksen tavoite vieraslajinisäkkäiden pyynnin tehostamisesta ja sitä kautta luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta on ollut keskeinen tekijä vaihtoehtojen punninnassa.

Jäljittäminen droonilla pyyntitilanteessa tehostaisi nykyisellään lähtökohtaisesti vain supikoirien pyyntiä. Muita Suomessa esiintyviä vieraslajinisäkkäitä ovat muun muassa minkki

ja koirasusi. Minkin kohdalla droonilla jäljittäminen ei nykyisellään edesauttaisi pyyntiä. Minkki saattaa löytymisen jälkeen hävitä droonin näkökentästä, ja yksilöiden ollessa pieniä niiden uudelleen havaitseminen on varsin haastavaa. Koirasusi puolestaan liikkuu nopeasti pitkiä matkoja, eivätkä nykyisenkaltaiset droonit lähtökohtaisesti pysy eläimen perässä.

On kuitenkin odotettavissa, että laitteet edelleen kehittyvät. Muutaman vuoden sisällä tekniikka on saattanut kehittyä niin, että droonilla jäljittäminen hyödyttäisi myös muiden vieraslajinisäkkäiden kuin supikoirien pyyntiä. Samalla on mahdollista, että Suomeen saapuu uusia vieraslajinisäkkäitä. Ilmastonmuutoksen myötä yleistyvien leutojen talvien voidaan olettaa parantavan monien vieraslajien menestymistä. Muun muassa pesukärhu on laji, jonka on arvioitu voivan saapua Suomeen lähivuosina. Droonin käyttö saattaisi tehostaa pyyntiä tällaisten mahdollisten uusien vieraslajien kohdalla. Uusiin vieraslajinisäkkäisiin käytettävä tehokas pyyntimenetelmä toteuttaa samalla ennakkoinnin ja ennaltaehkäisyperiaatetta. Leviämisen ennaltaehkäisy on kustannustehokkain keino torjua vieraslajeja ja vähentää niiden aiheuttamia haittoja.

Näiden lähtökohtien pohjalta on nähty tarkoituksenmukaisimpana vaihtoehtona säätää poikkeus koskemaan kaikkia vieraslajinisäkkäitä. Esityksessä esitetään näin ollen säädettäväksi, että vieraslajilain 16 §:ssä tarkoitetun nisäkkään saisi jäljittää miehittämättömällä ilma-aluksella poiketen siitä, mitä metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetään.

Esityksen valmistelussa on myös arvioitu eri vaihtoehtoja koskien uusille vieraslajeille säädettävää enimmäissiirtymäaika. On nähty tarpeellisenä pidentää siirtymäajan enimmäiskesto nykyisestä kahdesta vuodesta, jotta liian lyhyt siirtymäajan kesto ei olisi esteenä uusien lajien sisällyttämiselle kansalliseen vieraslajiluetteloon. On harkittu kolmen, neljän ja viiden vuoden enimmäissiirtymäajan välillä. Lyhyempää, kolmen vuoden siirtymäajan enimmäiskesto puoltaisi se, että vieraslajien torjunta on tehokkaampaa, mitä nopeammin lajeihin liittyvät kiellot tulevat voimaan. Pidemmän siirtymäajan puolesta puhuu se, että mahdollisuus pidempään siirtymäaikaan edesauttaa uusien lajien kattavaa lisäämistä luetteloon. Osa lajeista uhkaa jäädä lisäämättä kansalliseen vieraslajiluetteloon, mikäli sidosryhmät tai muut keskeiset tahot kokevat siirtymäajan kohtuuttoman lyhyeksi. Uusien vieraslajien lisääminen luetteloon varhaisessa vaiheessa on keskeistä, jotta voidaan torjua lajeja varhaisessa vaiheessa, ennen niiden laajaa leviämistä.

Vaihtoehtojen punninnan tuloksena on nähty tarkoituksenmukaisena säätää viiden vuoden siirtymäajan enimmäiskestosta. Viiden vuoden siirtymäajan ollessa poikkeus se rajautuisi lähtökohtaisesti niihin tilanteisiin, joissa se olisi välttämätön lajin sisällyttämiselle kansalliseen vieraslajiluetteloon. Näin ollen viiden vuoden enimmäissiirtymäaika parantaisi vieraslajiluettelon kattavuutta.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Droonien käyttöön liittyvä sääntely vaihtelee maittain. Osassa tarkastelluista maista ei ole sääntelyä droonien käytöstä vieraslajien pyynnissä. Pohjoismaista Ruotsi, Norja ja Tanska ovat kieltäneet droonien tai niitä vastaavien elektronisten laitteiden käytön riistan etsinnässä ja jäljittämisessä. Norjassa viranomaisille on sallittu droonien hyödyntäminen haavoittuneen riistan etsinnässä sekä vieraslajien torjunnassa. Virossa ja Latviassa ei säädetä droonien käytöstä metsästyksessä tai vieraslajien pyynnissä.

Tarkastelluissa maissa ei ole säännöksiä kansallisen luettelon siirtymäaikojen enimmäispituudesta. Yksittäisten lajien tai lajiryhmien kohdalla on kuitenkin säädetty enimmillään viiden vuoden siirtymäajasta.

5.2.1 Ruotsi

Supikoiraa esiintyy vain vähäisissä määrin Ruotsissa. Arvioiden mukaan Ruotsin luonnosta löytyy noin parikymmentä supikoirayksilöä. Droonien käyttö supikoiran pyynnissä ei näin ollen ole ollut ajankohtainen kysymys.

Ruotsissa ei ole sallittua käyttää drooneja metsästyksen aikana. Ruotsin metsästyslain (*jaktlag 1987:259*) 31 §:n mukaan metsästystä ei saa harjoittaa moottorikäyttöisistä ajoneuvoista käsin. Tällaisia ajoneuvoja tai muita moottorikäyttöisiä laitteita ei lain mukaan myöskään saa käyttää riistan etsimiseen, jäljittämiseen, jahtaamiseen tai kiinniottamiseen, riistan pakenemisen estämiseen tai riistan huomion kiinnittämiseen metsästäjään. Säännöstä sovelletaan myös vieraslajinisäkkäiden pyyntiin.

Haitallisista vieraslajeista annetussa asetuksessa (2018:1939) säädetään viranomaisten vastuun jaosta vieraslajien torjunnassa. Asetuksessa on täydentävät säännökset EU:n vieraslajiasetukseen nähden. Asetuksen mukaan lääninhallitus vastaa hävittämistoimenpiteistä kaikkia EU:n luettelossa olevia lajeja vastaan lukuun ottamatta niitä lajeja, jotka ovat jo laajalti levinneet maassa. Asetuksessa ei säädetä miehittämättömien ilma-alusten tai muiden laitteiden käytöstä vieraslajien torjunnassa.

Kansallisessa asetuksessa ei säädetä siirtymäajoista uusille kansallisesti haitallisille vieraslajeille. Ruotsissa ei ole vielä hyväksytty kansallista luetteloa haitallisista vieraslajeista.

5.2.2 Norja

Droonien käyttö metsästyksessä on kielletty niin riistan hätistelyssä kuin paikallistamisessa ja jäljittämässä Norjan metsästyslain (*Lov om jakt og fangst av vilt LOV-1981-05-29-38*) 21 §:n nojalla. Myös haavoittuneen riistan etsiminen droonilla on kiellettyä, paitsi viranomaisten tekemässä etsinnässä. Kielto koskee myös vieraslajeja, lukuun ottamatta sitä, kun vieraslajeja torjutaan vahingon estämiseksi.

Vieraslajeista säädetään luonnon monimuotoisuuslaissa (*Lov om forvaltning av naturens mangfold LOV-2009-06-19-100*) sekä vieraslajeja koskevassa asetuksessa (*Forskrift om fremmede organismer FOR-2015-06-19-716*). Luonnon monimuotoisuuslain 16 §:ssä säädetään riistan, pyynnin ja sisävesikalojen pyynnistä. Pykälässä säädetään, että riistan pyynnin sallimista koskevat päätökset tehdään metsästyslain mukaisesti. Kyseinen säännös koskee myös vieraslajeja. Näin ollen metsästyslain säännökset soveltuvat myös vieraslajien pyyntiin. Vieraslajeja koskevassa asetuksessa ei säädetä vieraslajien pyynnistä.

Vieraslajeja koskevassa lainsäädännössä ei säädetä uusiin vieraslajeihin liittyvistä siirtymäajoista. Norjassa on kuitenkin säädetty yksittäisiä lajeja koskevista siirtymäajoista.

5.2.3 Tanska

Tanskan metsästyslainsäädännössä kielletään elektroniset laitteet, mukaan lukien droonit, riistan paikantamiseen. Tanskan metsästyks- ja riistanhoitolain (*jagt- og vildtforvaltningsloven, 265/2019*) 25 §:n mukaan metsästystä ei saa harjoittaa moottorikäyttöisistä ajoneuvoista ja ilma-aluksista käsin. Metsästyks- ja riistanhoitolain nojalla on annettu määräys riistan vapauttamisesta, metsästysmenetelmistä ja metsästysvälineistä (*Bekendtgørelse om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredskaber, 118/2017*). Määräyksen 11 §:ssä säädetään kielto käyttää elektronisia laitteita riistan paikantamiseen, mukaan lukien lämpöhakulaitteet ja laitteet, joissa on elektroninen kuvanvahvistus. Joitain poikkeuksia sallitaan kuitenkin haitallisten

petonisäkkäiden torjunnan yhteydessä. Muun muassa ääntä vahvistavia ja lämpökuvaavia käsikiikareita saa käyttää supikoirien ja pesukarhujen pyynnissä.

Tanskassa säädetään kansallisesta vieraslajiluettelosta kansallisessa täytäntöönpanoasetuksessa koskien EU:n luettelossa olevien vierasperäisten vieraslajien kulkeutumisen ja leviämisen ehkäisemistä ja hallintaa sekä kansallisesta luetteloa vieraslajien vastaisista kauppakielloista jne (*Bekendtgørelse om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter på EU-listen og om en national liste med handelsforbud m.v. over for invasive arter, 1122/2018*). Kyseisessä täytäntöönpanoasetuksessa ei ole yleistä säännöstä kansalliseen luetteloon kuuluvien lajien siirtymäajoista, kuten siirtymäajan pituudesta. Asetuksen 11 §:ssä säädetään kuitenkin siirtymäajoista yksittäisille lajeille. Muun muassa kultapiiskun kohdalla säädetään vuoden siirtymäajasta, kun puolestaan kurturuusun kohdalla säädetään kolmen vuoden siirtymäajasta.

5.2.4 Viro

Viron metsästyslaissa tai muussa lainsäädännössä ei säädetä droonien käytöstä metsästyksessä tai vieraslajien pyynnissä. Keinotekoisien valonlähteen käyttö metsästyksessä on kielletty, mutta ympäristövirasto voi sallia kyseisten välineiden käytön tautien leviämisen rajoittamiseksi riistan välityksellä. Ympäristövirasto voi myös sallia lämpökameroiden ja yönäkölaitteiden käytön, mutta nykyisellään niiden käyttö ei ole sallittua.

Vieraslajeista säädetään Viron luonnonsuojelulaissa (*Looduskaitseeadus*), mutta laissa ei ole säännöksiä vieraslajien pyynnistä. Lain nojalla on annettu asetus, jossa vahvistetaan kansallisesti haitalliset vieraslajit. Asetuksessa ei ole säännöksiä uusien vieraslajien siirtymäajoista.

6 Lausuntopalaute

[Esitys on ollut lausuntokierroksella...]

7 Säännöskohtaiset perustelut

11 §. *Kansallisesti merkitykselliset haitalliset vieraslajit.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin, että säännöstä koskien asetuksella säädettävän siirtymäajan pituutta muutettaisiin. Voimassa olevan lain mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että pykälän 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei asetuksella säädettävän siirtymäajan kuluessa sovelleta lajin yksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen asetuksen voimaantuloa. Säännöstä muutettaisiin niin, että kyseinen asetuksella säädettävä siirtymäaika voisi olla enimmillään viisi vuotta nykyisen kahden vuoden sijaan. Kahden vuoden siirtymäaika on nähty tarpeettoman lyhyenä esimerkiksi joidenkin taimi- ja puutarha-alalla käytössä olevien lajien kohdalla. Viiden vuoden siirtymäaika olisi perusteltavissa esimerkiksi tilanteessa, jossa lajilla on pitkä kasvatusaika tai lajin määrittely kansallisesti merkitykselliseksi haitalliseksi vieraslajiksi aiheuttaa kaupallisille toimijoille merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Lain taustalla olevien tavoitteiden edistämiseksi olisi edelleen tarkoituksenmukaista välttää siirtymäaikojen asettamista. Siirtymäajan ollessa tarpeen olisi tarkoituksenmukaista asettaa mahdollisimman lyhytkestoinen siirtymäaika. Viiden vuoden siirtymäaika olisi tarkoitettu poikkeukselliseksi. Siirtymäajan enimmäiskeston pidentämisellä viiteen vuoteen voitaisiin kuitenkin varmistaa,

ettei vieraslajeja jätetä lisäämättä kansallisesti merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon kohtuuttoman lyhyeksi nähdyn siirtymäajan vuoksi.

16 §. *Ympäristöön päässeen lintu- tai nisäkäslajin pyydystäminen ja tappaminen.* Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin uusi säännös. Momentissa säädettäisiin, että pykälässä tarkoitettun nisäkkään saa jäljittää miehittämättömällä ilma-aluksella poiketen siitä, mitä metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetään. Säännöksellä mahdollistettaisiin pykälässä tarkoitettun nisäkkään jäljittäminen miehittämättömällä ilma-aluksella, eli niin kutsutulla droonilla. Voimassa olevan sääntelyn nojalla ei ole sallittua seurata vieraslajinisäkästä droonilla nisäkkään havaitsemisen jälkeen metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetyn ilma-aluksia koskevan kiellon vuoksi. Poikkeus metsästyslain säännöksestä on säädettävä lain tasolla.

Ehdotetun säännöksen myötä nisäkästä olisi mahdollista jäljittää droonin avulla koko pyynnin ajan, eli käytännössä nisäkkään havaitsemisesta sen tappamiseen saakka. Droonin käyttö jäljittämisessä tehostaisi vieraslajinisäkkäiden kuten supikoiran pyyntiä. Droonin avulla olisi mahdollista seurata ja ylläpitää tilannekuvaa pyynnin aikana. Jäljittämisen avulla koira voitaisiin nykyistä tehokkaammin ohjata kohteisiin, joissa pyydetty vieraslaji sijaitsee. Käytännössä pyynnissä käytetään sekä kameralla että lämpökameralla varustettuja drooneja, jotka mahdollistavat lajin tunnistamisen.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan [1.1.2025].

9 Toimeenpano ja seuranta

Lain toimivuutta ja vaikutuksia tullaan seuraamaan tarvittaessa erillisin arviointihankkein lain voimaantulon jälkeen. Vieraslajiasioiden neuvottelukunta seuraa uuden sääntelyn toimivuutta ja sen toimeenpanoa.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Säännöksen piiriin kuuluvat sekä ympäristön tuhoutumisen tai pilaantumisen estäminen että aktiiviset luonnolle suotuisat toimet, ja yksilön osuus voi toteutua sekä aktiivisena tekemisenä että passiivisena pidäytyymisenä ympäristön vahingoittamisesta (esim. PeVL 26/2020 vp, s. 2). Perustuslain 20 §:n 2 momentissa säädetään puolestaan, että julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Tämä säännös on tarkoitettu vaikuttamaan ensisijaisesti lainsäätäjän ja muiden norminantajien toimintaan (HE 309/1993 vp, s. 66/II).

Esitys liittyy kiinteästi perustuslain 20 §:ssä säädetyn ympäristöperusoikeuden turvaamiseen. Vieraslajit voivat aiheuttaa peruuttamattomia kielteisiä vaikutuksia luontoon. Esityksellä tehostettaisiin vieraslajinisäkkäiden pyyntiä sekä edistettäisiin tarvittavien vieraslajien sisällyttämistä kansalliseen vieraslajiluetteloon. Esitetyillä muutoksilla edistettäisiin lajien

elinvoimaisuutta, runsautta ja kirjoja, sekä uhanalaisten lajien edellytyksiä selviytyä. Eesityksen tavoitteena on tehostaa vieraslajien torjuntaa ja sitä kautta turvata luonnon monimuotoisuutta. Eesityksellä toteutettaisiin näin ollen osaltaan perustuslain 20 §:n mukaista vastuuta luonnon monimuotoisuudesta.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 11 §:n 3 momentti ja 16 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 16 §:n 3 momentti laissa 682/2019, seuraavasti:

11 §

Kansallisesti merkitykselliset haitalliset vieraslajit

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitkä lajit tai mihin lajiryhmiin kuuluvat lajit ovat kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että haitalliseen vieraslajiin tai sen tiettyyn käyttötarkoitukseen ei sovelleta 2 momentin 2 kohdassa säädettyä kieltoa taikka 4 tai 5 §:ssä säädettyä velvoitetta jossakin tai missään osassa maata, jos kieltoa tai velvoitetta ei voida pitää perusteltuna lajista aiheutuvan 1 momentissa tarkoitettun vahingon tai vaaran vähentämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös, että 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei asetuksella säädettävän siirtymäajan kuluessa sovelleta lajin yksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen asetuksen voimaantuloa. Asetuksella säädettävä siirtymäaika voi olla enintään viisi vuotta asetuksen voimaantulosta. Jos 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kielto koskee eläinlajeja, asetuksella voidaan säätää, että omistaja saa pitää eläimen hallussaan sen luonnolliseen kuolemaan saakka.

16 §

Ympäristöön päässeeseen lintu- tai nisäkäslajin pyydystäminen ja tappaminen

---

Tässä pykälässä tarkoitettun nisäkkään saa ampua sen pyydystämiseksi käytettyyn loukkuun poiketen siitä, mitä metsästyslain 25 §:n 1 momentissa säädetään. Tässä pykälässä tarkoitettun nisäkkään saa myös jäljittää miehittämättömällä ilma-aluksella poiketen siitä, mitä metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan [1 päivänä tammikuuta 2025].

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Petteri Orpo

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Laki

vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 11 §:n 3 momentti ja 16 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 16 §:n 3 momentti laissa 682/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

Kansallisesti merkitykselliset haitalliset vieraslajit

11 §

Kansallisesti merkitykselliset haitalliset vieraslajit

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitkä lajit tai mihin lajiryhmiin kuuluvat lajit ovat kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että haitalliseen vieraslajiin tai sen tiettyyn käyttötarkoitukseen ei sovelleta 2 momentin 2 kohdassa säädettyä kieltoa taikka 4 tai 5 §:ssä säädettyä velvoitetta jossakin tai missään osassa maata, jos kieltoa tai velvoitetta ei voida pitää perusteltuna lajista aiheutuvan 1 momentissa tarkoitetun vahingon tai vaaran vähentämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös, että 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei asetuksella säädetävän siirtymäajan kuluessa sovelleta lajin yksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen asetuksen voimaantuloa. Asetuksella säädetävä siirtymäaika voi olla enintään kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta. Jos 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kielto koskee eläinlajeja, asetuksella voidaan säätää, että omistaja saa pitää eläimen hallussaan sen luonnolliseen kuolemaan saakka.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitkä lajit tai mihin lajiryhmiin kuuluvat lajit ovat kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että haitalliseen vieraslajiin tai sen tiettyyn käyttötarkoitukseen ei sovelleta 2 momentin 2 kohdassa säädettyä kieltoa taikka 4 tai 5 §:ssä säädettyä velvoitetta jossakin tai missään osassa maata, jos kieltoa tai velvoitetta ei voida pitää perusteltuna lajista aiheutuvan 1 momentissa tarkoitetun vahingon tai vaaran vähentämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös, että 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei asetuksella säädetävän siirtymäajan kuluessa sovelleta lajin yksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen asetuksen voimaantuloa. Asetuksella säädetävä siirtymäaika voi olla enintään viisi vuotta asetuksen voimaantulosta. Jos 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kielto koskee eläinlajeja, asetuksella voidaan säätää, että omistaja saa pitää eläimen hallussaan sen luonnolliseen kuolemaan saakka.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Ympäristöön päässeeseen lintu- tai nisäkäslajin pyydystäminen ja tappaminen

Ympäristöön päässeeseen lintu- tai nisäkäslajin pyydystäminen ja tappaminen

Tässä pykälässä tarkoitetun nisäkkään saa ampua sen pyydystämisessä käytettyyn loukkuun poiketen siitä, mitä metsästyslain 25 §:n 1 momentissa säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitetun nisäkkään saa ampua sen pyydystämisessä käytettyyn loukkuun poiketen siitä, mitä metsästyslain 25 §:n 1 momentissa säädetään. *Tässä pykälässä tarkoitetun nisäkkään saa myös jäljittää miehittämättömällä ilma-aluksella poiketen siitä, mitä metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan [1 päivänä tammikuuta 2025].